

ผลของการใช้รูปแบบพยาบาลที่เลี้ยงสำหรับพยาบาลใหม่ต่อความพึงพอใจในงาน
และความสามารถในการปฏิบัติงาน

รศ.ดร.รวิงเอกหญิง ทวีวัฒนา เชื้อมอญ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการบริหารการพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2540

ISBN 974-638-949-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

EFFECTS OF USING NURSE MENTORSHIP FOR NEWLY NURSE GRADUATES
MODEL ON JOB SATISFACTION AND JOB PERFORMANCE

Police Captain Taweevatana Chuemon

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science in Nursing Administration

Program of Nursing Administration

Graduate School

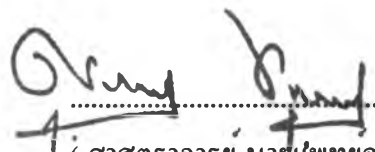
Chulalongkorn University

Academic Year 1997

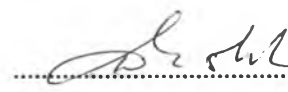
ISBN 974-638-949-1

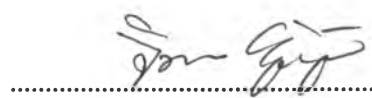
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการใช้รูปแบบพยาบาลพี่เลี้ยงสำหรับพยาบาลใหม่
ต่อความพึงพอใจในงาน และความสามารถในการปฏิบัติงาน
โดย รอยตำรวจเอกหญิง ทวีวัฒนา เชื้อมอญ
สาขาวิชา การบริหารการพยาบาล
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ศุภวัฒน์ ชุติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สมคิด รักษาสัตย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ดิเรก ศรีสุข)

ทวิวัฒนา เชื้อมอญ, ร้อยตำรวจเอกหญิง : ผลของการใช้รูปแบบพยาบาลพี่เลี้ยงสำหรับพยาบาล
ใหม่ต่อความพึงพอใจในงานและความสามารถในการปฏิบัติงาน (EFFECTS OF USING NURSE
MENTORSHIP FOR NEWLY NURSE GRADUATES MODEL ON JOB SATISFACTION AND JOB
PERFORMANCE) อ. ที่ปรึกษา : รศ. ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์, 162 หน้า . ISBN 974-638-949-1

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจในงานและความ
สามารถในการปฏิบัติงานของพยาบาลใหม่ ก่อนและหลังการใช้รูปแบบพยาบาลพี่เลี้ยงสำหรับพยาบาลใหม่
และเปรียบเทียบความพึงพอใจในงาน และความสามารถในการปฏิบัติงาน หลังการทดลอง ของพยาบาลใหม่ ใน
กลุ่มทดลอง และในกลุ่มควบคุม กลุ่มตัวอย่างคือ พยาบาลใหม่จำนวน 34 คน จัดเป็นกลุ่มทดลอง 17 คน ซึ่ง
ปฏิบัติงานร่วมกับพยาบาลพี่เลี้ยงที่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้รูปแบบพยาบาลพี่เลี้ยงสำหรับพยาบาลใหม่
แล้ว เป็นเวลา 2 เดือน และกลุ่มควบคุม 17 คน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ คู่มือการใช้รูปแบบพยาบาลพี่
เลี้ยงสำหรับพยาบาลใหม่ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยใช้เนื้อหาจากการสังเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์แนวคิด
ผู้ทรงคุณวุฒิทางการพยาบาล เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการทดลอง คือ แบบสอบถามความพึงพอใจใน
งาน และแบบวัดความสามารถในการปฏิบัติงานของพยาบาลใหม่ ซึ่งสร้างโดยผู้วิจัย และผ่านการตรวจสอบ
ความตรงตามเนื้อหาและหาค่าความเที่ยงแล้ว สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน และ สถิติทดสอบที

ผลการวิจัยที่สำคัญ คือ

1. ความพึงพอใจในงานและความสามารถในการปฏิบัติงานของพยาบาลใหม่ หลังการทดลอง สูงกว่า
ก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ความพึงพอใจในงานหลังการทดลอง ของพยาบาลใหม่ ในกลุ่มทดลอง สูงกว่า กลุ่มควบคุม
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ความสามารถในการปฏิบัติงานก่อนการทดลอง ของพยาบาลใหม่ในกลุ่มทดลอง ต่ำกว่าในกลุ่ม
ควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 แต่ในหลังการทดลอง ความสามารถในการปฏิบัติงาน ของ
พยาบาลใหม่ ในกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลองไม่แตกต่างกัน

ภาควิชา คณะพยาบาลศาสตร์.....
สาขาวิชา การบริหารการพยาบาล.....
ปีการศึกษา 2540.....

ลายมือชื่อนิติธ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

3970615136 : MAJOR NURSING ADMINISTRATION
KEY WORD: NURSE MENTORSHIP MODEL / NEW GRADUATES / JOB SATISFACTION /
JOB PERFORMANCE

TAWEEVATANA CHUEMON, POLICE CAPTAIN : EFFECTS OF USING NURSE
MENTORSHIP FOR NEWLY NURSE GRADUATES MODEL ON JOB
SATISFACTION AND JOB PERFORMANCE. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF.
JINTANA YUNIBHAND, Ph.D. 162 pp. ISBN 974-638-949-1

The purposes of this quasi- experimental research were to compare newly nurse graduates' job satisfaction and job performance before and after using the nurse mentorship for newly nurse graduates model and to compare such variables after the experiment between newly nurse graduates in the experimental and control group. Research subjects consisted of 34 newly nurse graduates which were equally assigned into one experimental group and one control group. Newly nurse graduates in the experimental group worked with nurse mentors who had been trained and utilized the model for 2 months. The model, used in this experiment, was constructed by the researcher utilizing the content derived from the transcription of indepthed interview of experts. Research data was gathered by 2 research tools which were job satisfaction and job performance questionnaires. These tools were tested for content validity and internal reliability. Statistical techniques used in data analysis were mean , standard deviation and t - test.

Major results of study were followed:

1. Job satisfaction and job performance of newly nurse graduates after the experiment were significantly higher than before the experimental, at the .05 level .
2. After the experiment, job satisfaction of newly nurse graduates in the experimental group was significantly higher than that in the control group, at the .05 level.
3. Before the experiment, job performance of newly nurse graduates in the control group was significantly higher than that of the experiment group. Nevertheless, after the experiment, there is no significant different between job performance of these graduates in the experiment and the control group.

ภาควิชา คณะพยาบาลศาสตร์

สาขาวิชา การบริหารการพยาบาล

ปีการศึกษา 2540

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาท่าน

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ล่วงด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ซึ่งได้ให้ข้อคิดคำแนะนำ แนวทาง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องและให้กำลังใจอย่างสม่ำเสมอ

ขอขอบพระคุณ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ที่กรุณาให้ข้อคิดในแง่มุมต่างๆ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการวิจัยในอนาคตต่อไป

ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่กรุณาให้สัมภาษณ์ในการสร้างคู่มือและตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของคู่มือ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า สำนักงานวิชาการ หัวหน้าหอผู้ป่วย พยาบาลที่เลี้ยงและพยาบาลใหม่ทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการทดลองใช้เครื่องมือ

ขอขอบพระคุณ ผู้บังคับการโรงพยาบาลตำรวจ ที่อนุญาตให้ทำการทดลองใช้เครื่องมือ และทำการทดลอง หัวหน้าพยาบาล พยาบาลเอกทุกท่าน หัวหน้าฝ่ายวิชาการและพัฒนา บุคลากรที่อำนวยความสะดวกและประสานงานให้งานวิจัยลุล่วงไปด้วยดี ขอขอบพระคุณ หัวหน้าหอผู้ป่วย พยาบาลที่เลี้ยงและพยาบาลใหม่ทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือทั้งในการทดลองใช้เครื่องมือ และดำเนินการทดลองจนสิ้นสุดกระบวนการ

ขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้การสนับสนุนทุนบางส่วนในการวิจัย

ท้ายที่สุด ผู้วิจัยขอขอบพระคุณสมาชิกในครอบครัวทุกท่านที่เป็นกำลังใจ ช่วยเหลือในงานเอกสารและในทุกเรื่องตลอดการศึกษา เพื่อนร่วมรุ่นทุกท่านผู้คอยสนับสนุนและให้กำลังใจ จนกระทั่งสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษาคั้งนี้

ร้อยตำรวจเอกหญิง ทวีวัฒนา เชื้อมอญ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ฉ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	4
1.3 สมมุติฐานของการวิจัย.....	6
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	6
1.5 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	7
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	9
2. แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	57
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	58
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	60
3.3 ขั้นตอนการดำเนินการทดลอง.....	69
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	83
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและขอเสนอแนะ.....	105
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	114
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	115
5.3 ขอเสนอแนะ.....	116
รายการอ้างอิง.....	118

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก.....	124
ภาคผนวก ก ราชนามผู้ทรงคุณวุฒิและหนังสือขอความร่วมมือ.....	125
ภาคผนวก ข โครงการอบรมพยาบาลพี่เลี้ยง.....	131
ภาคผนวก ค ตัวอย่างคู่มือรูปแบบพยาบาลพี่เลี้ยงสำหรับพยาบาลใหม่.....	137
ภาคผนวก ง สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	145
ภาคผนวก จ ตัวอย่างแบบวัดความรู้พยาบาลพี่เลี้ยง.....	149
ภาคผนวก ฉ ตัวอย่างแบบสอบถามความพึงพอใจในงานของพยาบาลใหม่.....	153
ภาคผนวก ช ตัวอย่างแบบวัดความสามารถในการปฏิบัติงานของพยาบาลใหม่.....	157
ประวัติผู้วิจัย.....	162

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. คะแนนการทดสอบความรู้เรื่องพยาบาลพี่เลี้ยง หลังการอบรมในโครงการ อบรมพยาบาลพี่เลี้ยง.....	72
2. จำนวนร้อยละของกิจกรรมในบทบาทครู บทบาทผู้ส่งเสริม สนับสนุน บทบาทตัวแบบที่ดีและบทบาทผู้ให้คำปรึกษาของพยาบาลพี่เลี้ยง.....	76
3. จำนวนร้อยละของแต่ละกิจกรรมในบทบาทครูของพยาบาลพี่เลี้ยง ในการใช้คู่มือรูปแบบพยาบาลพี่เลี้ยงสำหรับพยาบาลใหม่.....	77
4. จำนวนร้อยละของแต่ละกิจกรรมในบทบาทผู้ส่งเสริม สนับสนุน ของพยาบาลพี่เลี้ยง ในการใช้คู่มือรูปแบบพยาบาลพี่เลี้ยงสำหรับ พยาบาลใหม่.....	78
5. จำนวนร้อยละของแต่ละกิจกรรมในบทบาทตัวแบบที่ดีของพยาบาลพี่เลี้ยง ในการใช้คู่มือรูปแบบพยาบาลพี่เลี้ยงสำหรับพยาบาลใหม่.....	79
6. จำนวนร้อยละของแต่ละกิจกรรมในบทบาทผู้ให้คำปรึกษาของพยาบาลพี่เลี้ยง ในการใช้คู่มือรูปแบบพยาบาลพี่เลี้ยงสำหรับพยาบาลใหม่.....	80
7. จำนวนและร้อยละ กลุ่มตัวอย่างพยาบาลพี่เลี้ยง จำแนกตามอายุ เพศ สถานภาพสมรส วุฒิการศึกษา แผนกที่ปฏิบัติงาน ระยะเวลาปฏิบัติงาน และการอบรมเกี่ยวกับบทบาทผู้ให้คำปรึกษา หรือพยาบาลพี่เลี้ยง.....	84
8. จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างพยาบาลใหม่ จำแนกตาม เพศ สถานภาพสมรส แผนกที่ปฏิบัติงาน เหตุผลที่ทำงานพยาบาล และการเลือกสถานที่ทำงาน.....	86
9. เปรียบเทียบและทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในงาน รวมทุกด้านและรายด้านของพยาบาลใหม่ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการใช้รูปแบบพยาบาลพี่เลี้ยงสำหรับพยาบาลใหม่.....	88
10. เปรียบเทียบและทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความสามารถในการ ปฏิบัติงาน รวมทุกด้านและในรายด้านของพยาบาลใหม่ในกลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการใช้รูปแบบพยาบาลพี่เลี้ยงสำหรับพยาบาลใหม่	89

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่	หน้า
11. เปรียบเทียบและทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในงานรวมทุกด้านและรายด้าน ระหว่างพยาบาลใหม่กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการใช้รูปแบบพยาบาลที่เลี้ยงสำหรับพยาบาลใหม่.....	91
12. เปรียบเทียบและทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความสามารถในการปฏิบัติงานรวมทุกด้านและรายด้าน ระหว่างพยาบาลใหม่กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการใช้รูปแบบพยาบาลที่เลี้ยงสำหรับพยาบาลใหม่	92
13. เปรียบเทียบและทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในงานด้านลักษณะงานเป็นรายข้อของพยาบาลใหม่กลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้รูปแบบพยาบาลที่เลี้ยงสำหรับพยาบาลใหม่	93
14. เปรียบเทียบและทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในงานด้านกลุ่มผู้ร่วมงานเป็นรายข้อของพยาบาลใหม่กลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้รูปแบบพยาบาลที่เลี้ยงสำหรับพยาบาลใหม่	94
15. เปรียบเทียบและทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในงานด้านการนิเทศงานเป็นรายข้อของพยาบาลใหม่กลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้รูปแบบพยาบาลที่เลี้ยงสำหรับพยาบาลใหม่	95
16. เปรียบเทียบและทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในงานด้านโอกาสการก้าวหน้าในงานเป็นรายข้อของพยาบาลใหม่กลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้รูปแบบพยาบาลที่เลี้ยงสำหรับพยาบาลใหม่.....	96
17. เปรียบเทียบและทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้านการเป็นผู้นำเป็นรายข้อของพยาบาลใหม่กลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้รูปแบบพยาบาลที่เลี้ยงสำหรับพยาบาลใหม่	97
18. เปรียบเทียบและทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้านการติดต่อสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพเป็นรายข้อของพยาบาลใหม่กลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้รูปแบบพยาบาลที่เลี้ยงสำหรับพยาบาลใหม่	98

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่	หน้า
19.	เปรียบเทียบและทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้านการวางแผนและการประเมินผลเป็นรายข้อของพยาบาลใหม่ กลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้รูปแบบพยาบาลพี่เลี้ยงสำหรับพยาบาลใหม่ 99
20.	เปรียบเทียบและทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้านการวางแผนและการประเมินผลเป็นรายข้อของพยาบาลใหม่ กลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้รูปแบบพยาบาลพี่เลี้ยงสำหรับพยาบาลใหม่..... 100
21.	เปรียบเทียบและทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้านการสอนผู้ป่วยและครอบครัวเป็นรายข้อของพยาบาลใหม่ กลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้รูปแบบพยาบาลพี่เลี้ยงสำหรับพยาบาลใหม่ 102
22.	เปรียบเทียบและทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้านการพัฒนาตนเองด้านวิชาชีพเป็นรายข้อของพยาบาลใหม่ กลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้รูปแบบพยาบาลพี่เลี้ยงสำหรับพยาบาลใหม่ 104